

België - Belgique
P.B.
8400 OOSTENDE 1
3/4637
P 706130

Buccinum
H. Baeiskaai 2
8400 Oostende

DE VISSERIJ IN DE KERING

Gelukkig nieuwjaar

2,99 €

76 ste jaar - verschijnt maandelijks - nr 1- 2 januari 2009 - 2,99 euro - afgiftekantoor Oostende I
Niet bestelbare exemplaren terugbezorgen aan HVB Brusselstraat 12 te B-8450 Bredene. Danke postman / -vrouw

MARTENS & BRIJS

W E G E N   E N   B E W E G E N

WIJ RICHTEN ONS OP HET HART VAN UW ONDERNEMING: DE MENS.

WE WEGEN WAT ER LEEFT, WAAR UW ORGANISATIE NAARTOE EVOLUEERT, HOE NIEUWE MEDEWERKERS KUNNEN AANGETROKKEN EN GEÏNTEGREERD WORDEN. HET GAAT OM DE CHEMIE EN DE PASSIE VAN HET DOELGERICHT IN BEWEGING ZETTEN VAN UW ONDERNEMING. MENSEN EN ORGANISATIES LATEN ONTWIKKELEN, BOVEN ZICHZELF LATEN UITSTIJGEN. NIET VANDOP DE ZIJLIJN, MAAR VANUIT EEN ENGAGEMENT OM EEN CONCRETE MEERWAARDE TE LEVEREN. ONGECOMPLICEERD SAMENWERKEN VANUIT EEN LANGETERMIJNPERSPECTIEF. DOORDACHT, EERLIJK EN INTEGER ADVIES.

WE WERKEN ACTIEF MEE AAN HET REALISEREN VAN DE STRATEGISCHE OBJECTIEVEN VAN ONZE OPDRACHTGEVER DOOR DOELGERICHTE OPTIMALISATIE VAN MENSELIJKE COMPETENTIES.

WE ZORGEN VOOR DUURZAME EN EFFECTIEVE VERANDERING OP VLAK VAN: MANAGEMENT • VERKOOP • HUMAN RESOURCES.

WE DOEN DIT MET EEN MINIMUM AAN COMPLEXE THEORIEËN EN MET EEN MAXIMUM AAN PRAKTISCHE TOOLS.

De Man met de Hamer

COLOFON

HVB
76

HET VISSERIJBLAD
Onafhankelijk magazine
van de zee
ISSN: 0776-6912

MEDEWERKERS: Jo Clauwaert, Robert Coelus, Walter Debrock (†), Juul De Vocht, L.A. Inghelbrecht, Frank Neyts, Jef Klausing (†), Willem Lanszweert, Flor Vandekerckhove, Louis Vande Castele, Guido Walters en gasten Peter Holvoet-Hanssen, Don Fabulist en Herwig Deweerdt

Redactie te bereiken op
0474 53 88 00

E-mail:
het.visserijblad@telenet.be

V.u.: A. Vanhee
Brusselstraat 12, Bredene
UITGEVERIJ:
VZW Liefkemores.
Redactie, publiciteit en
alle correspondentie:
HVB,

Brusselstraat 12,
8450 Bredene
Omslagfoto Jo Clauwaert

Losse nummers: 2,99 euro

Abonnementen!

* Jaarabonnement België
(12 opeenvolgende nummers startend vanaf de betaling) door overschrijving van 29,75 euro op rekening
384-0596581-18
van Het Visserijblad,
met vermelding abo HVB.
* Jaarabonnement Nederland
(12 opeenvolgende nummers startend vanaf de betaling) door storting van 52,00 euro op nummer 64.14.29.592 t.n.v. vzw Liefkemores [Fortis Bank Nederland, Lange Wolstraat 10-12 te 4524 CA Sluis (NI)]
Vermelding: abo HVB.

DE OPRUKKENDE GLOBALISERING, de exploderende aquacultuur, de vernietigende politiek van de Europese Unie, de schaarse visbestanden, het aflopende verhaal van de boomkorvloot, de ruziecultuur op onze kaaien, de invloed van de milieubeweging, de voortschrijdende tendens van de duurder wordende olie, de twisten op zee tussen verschillende types van visserij, de opwarming van de aarde en zijn gevolgen voor de sector, de scherpe concurrentiestrijd... dat alles is al vele jaren aan de orde. Maar wie de visserijpers van het voorbije jaar onder het vergrootglas legt kan alleen maar besluiten: het brouwsel van al die elementen heeft in 2008 het kookpunt bereikt. De visserij mag dan al niet veel soeps meer zijn, onze ketel heeft in 2008 wel degelijk overgelopen. En nog niet weinig.

ONS JAAROVERZICHT VAN 2007 publiceerden we onder de titel 'Het jaar van de vervelling'. Uit dat jaar onthielden we vooral de talrijke personeelwissels in de sector, die op een aflossing van de wacht wezen. Ook in de vloot en in de productie zagen we die *vervelling* gebeuren, want alternatieve types van vaartuigen en visserijen — zelfs aquacultuur — waren niet langer een rariteit (tot zelfs onbestaande) in onze sector. 'Nieuwe' mensen namen de zaak in handen en ze probeerden op de valreep de sector een nieuwe weg te laten inslaan. Op de valreep inderdaad, want die — veel te laat ingezette en nog kwetsbare — vernieuwingsbeweging werd in 2008 overschaduwd door de grootste crisis die de sector de jongste decennia gekend heeft.

Mij deed het denken aan de beruchte *Man met de Hamer*. Die had ik als kind leren kennen in de speciale Tour-de-France-edities van Het Volk, die in de jaren zestig door tieners gecolporteerd werden al roepend: 'Tour de

France! Uitslag van de Rit!' Elke dag werd daarin een evenement uit die Ronde van Frankrijk in een cartoon verwerkt. Belgische renners die slecht voorbereid aan de start kwamen, die onvoldoende getraind hadden of slecht geëquipeerd waren, mochten zich in de vlakke ritten nog laten gelden, maar ze ontmoetten op de cols uiteindelijk toch *de Man met de Hamer* die hen, in de typische stijl van tekenaar Léo De Budt (Buth), met een goedgeplaatste mokerslag op de feiten wees.

IN 2008 ONTMOETTE ook de visserij de Man met de Hamer. Dat geldt niet alleen voor België en de redenen zijn velerlei, zoals de inleiding van dit stuk al aangaf.

De Europese Unie zag bijvoorbeeld dat haar visserijpolitiek compleet mislukt was en kondigde een nieuwe kaalslag in de vloot aan. Weer moesten een pak vaartuigen voor de bijl en in Nederland

lieten 30 reders van kotters begin dit jaar weten dat zij geïnteresseerd waren in de sanering. Zij zagen geen toekomst meer in de sector. Na verdeling van de premies bleven er in Nederland nog maar 80 grote boomkorvaartuigen over. En het is bekend: als het in Urk regent dan druppelt het aan de Vlaamse kust: in februari deelde HVB mee dat de Z 39 Zuiderzee uit de vaart genomen werd, in maart moesten we noteren dat schipper Marnix Verleene (O 369) de visserij voor bekeken hield. In juni constateerden we tot onze verbazing dat er tijdens die maand slechts 67 Vlaamse vissersvaartuigen actief geweest waren, een absoluut diepterecord. Het was in diezelfde maand dat de bekende oostkustrederij Hertsens zijn twee vaartuigen (Z 183 en Z 583) aan de kant legde en ook de oudste rederij, Atlas, dacht er toen al aan zijn twee vaartuigen (Z 105 en Z 243) uit de vaart te nemen. In augustus meldden we dat meer dan twintig Belgische rederijen interesse toonden in een omschakeling van boomkor naar alternatieve vistechneken, een getal dat op een diepe malaise wees. In oktober moesten we schrijven dat de rederijen De Parel (Z 186) en De Zwerver (Z 296) onderweg failliet gegaan waren.

DAT ALLES BLEEF uiteraard niet zonder gevolgen voor de rest van de sector. Niet alleen de boomkorvloot ontmoette de *Man met de Hamer*, ook de nevenbedrijven kregen een flink pak rammel. Na acht maanden hadden onze vismijnen al fors minder omgezet dan in 2007. We tekenden een achteruitgang op van maar liefst 20%! Die ineenstorting was uiteraard niet van aard de inmiddels al meer dan twintig jaar oude vismijnoorlog tussen de ZV en de Oostendse vismijn te temperen, integendeel. Tijdens de voorbije jaren hadden de managers van de Oostendse Vismijn deze van Zeebrugge — al vele jaren de grootste Vlaamse vismijn — danig uitgedaagd. Dat de Oostendenaars dat deden met gemeenschapsgeld was een doorn in het oog van de Zeebruggelingen en niet alleen van hen. In Oostende ontbond de rechtse politicus Jean-Marie Dedeker al zijn duivels om de praktijken van de Vismijn aan de kaak te stellen. Stof te over, zo leerden we in 2008. De Vismijn mocht dan een aantal jaren na elkaar spectaculair stijgende cijfers noteren, de mislukkingen hadden er zich evenzeer opgestapeld: invoer van IJslandse krab en Canadese vis als het al geen mosselen waren, schelpdieren uit Ierland en Denemarken, kingkrab uit Noorwegen, goedkope leningen aan faillerende reders, mislukte installatie van een dockingstation, een fileerbedrijf en een verwerkingsinstallatie voor schelpdieren. Het leverde de vismijn geen blijvende meerwaarde op. Maar het werkte wel fel op de zenu-

wen van de concurrentie aan de oostkust die een en ander voor de rechtbank ging aankaarten. Zo waren ze in de ZV bijvoorbeeld vervolgd over de partnerschapkeuze van Oostende, waar ze liever samenwerken met de collega's van Urk dan met die van Zeebrugge. Die keuze opende weer een nieuwe veldslag ter visserij waarvan alleen de advocaten beter geworden zijn, want die klacht van de ZV werd voor de rechtbank te licht bevonden. Voor de rest zijn nog tal van ZV-klachten hangende. De afloop ervan zal ons ongetwijfeld nog veel voer voor artikels bezorgen.

DE VISMIJNDIRECTIES ZIJN overigens niet de enigen die sectorruzie voor de rechtbank beslist wilden zien. Dat gold evenzeer voor onze mosselboeren in spe. Rond die mossels was in 2008 ook veel te doen. Niet alleen vinden veel reders en vissers (ook vandaag nog steeds) dat

een Vlaamse mosselproductie naast de kwestie is (reder Eddie Cattoor zei het in HVB zo: '*Vissers zijn jagers, geen kwekers*').), daarenboven zijn ze ook nog eens in een vernietigende concurrentiestrijd verwickeld. In 2008 haastten zowel de bvba Reynaert-Versluys als de SDVO zich om de publiciteit op te rapen die met de primeur van de eerste Vlaamse mosseloogst gepaard zou gaan. De Belgicamossel van Reynaert-Versluys won de wedstrijd, maar moest onmiddellijk de verkoop weer staken omdat een labo meende dat microalgen de consumptie ervan gevaarlijk maakten. Het incident, breed uitgesmeerd in binnen- en buitenland, deed ook de lancering van de Flanders Queen Mussels (SDVO) geen goed. Veel over- en weergeroep was er het gevolg van en zoals gezegd, ook hier werd de rechtbank ingeschakeld; benieuwd wat de rechters daar nu weer moeten van denken.

Over de weerstand die vissers (jagers,

geen kwekers!) tegenover de aquacultuurexperimenten ventileren valt overigens ook nog veel te zeggen. Enerzijds valt die weerstand te begrijpen, want de boerencultuur die op die manier in de sector gebracht wordt staat haaks op onze eeuwenoude jagerscultuur. Anderzijds is die weerstand niet goed te praten. Oudere vissers geraakten eertijds aan de bak in de nevensectoren: zij werden vislosser, sluiswachter, walmachinist... Veel van die uitwijkmogelijkheden werden door de vrije val waarin de sector sinds 1993 verkeert afgesloten. De aquacultuur creëert, voor een aantal oud-vissers wel degelijk een nieuwe, letterlijk broodnodige mogelijkheid. Maar er is meer. Wil de sector (de Vlaamse producent van zeeproducten) in de toekomst nog iets te betekenen hebben dan zal het ook zijn omdat deze

(en hopelijk volgende) experimenten met aquacultuur hier een gunstige bodem vinden.

Want de aquacultuur mag dan nog steeds met veel kinderziekten worstelen, het is wel duidelijk dat de kweek de visserijmarkt aan het veroveren is. Op het ogenblik dat wij deze regels schrijven is de rendabiliteit van de visserij het aan het afleggen tegen de productiviteit die in de vooruitgeschoven posten van de aquacultuur behaald wordt. De veranderende eetgewoontes in de XXIste eeuw leiden de consument regelrecht in de armen van de visboeren. Vishandelaar Joël Vandenbroucke (Simons & Decru) wond er geen doekjes om toen hij zei: *'De duurste van de exotische vissoorten (pangasius) is goedkoper dan de goedkoopste vis uit onze vismijnen. Dat is erg voor onze reders, maar*

wij moeten de klant leveren wat hij vraagt.' Wie het na deze woorden nog niet begrepen heeft mag het wel vergeeten.

AL DEZE KOMMER en kwel was dan nog niets vergeleken met de paniek die de exploderende olieprijs in de visserij bracht en die trouwens als hoofdbeschuldigde terecht mag staan voor alle malaaïen die we hierboven beschreven hebben. In juni ging de sector over tot actie. De Rederscentrale verklaarde dat het *'onmogelijk wordt om nog enige toekomst te zien in de visserij'*. De vakbonden waren het volmondig eens met het patroonaat: *'Verschillende rederijen staan op de rand van het faillissement. De vissers die op deze vaartuigen tewerkge-*

SKB - Life Saving Equipment nv

Maatschappelijke zetel:
Royerssluiskaai 48
B-2030 Antwerpen
Tel.: 03/ 201 89 70
Fax : 03/ 201 89 71

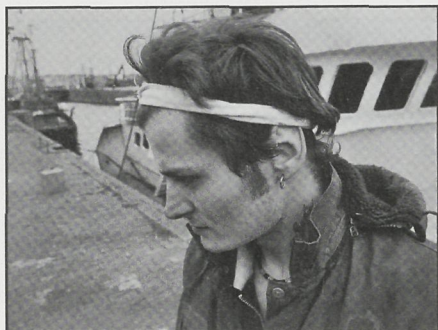
Afdeling Kust
H. Baelskaai 8A
B-8400 Oostende
Tel.: 059/ 33 96 00
Fax: 059/ 33 96 01

reddingsvesten - reddingsboeien - drijvende toestellen - valschermsignalen - stakellichten -
man.o.boordlichten - noodzenders Locat - radio Beacon - reddingsvlottten: RFD, Elliot, Viking, Zodiac,
Autoflug, Bombard, Avon, Callegari, Servaux, Mitsubishi, Soniform - nazicht brandblusapparaten.

- ERKEND SERVICESTATION -

VERANTWOORDELIJKE VOOR DE KUST: A. VAN DURME. TEL.: (0475 25 88 02.

steld zijn zijn ten einde raad.' Banden werden in brand gestoken, vaartuigen werden getooid met spandoeken, zwarte vlaggen alom, in Zeebrugge en Oostende waren er druk bijgewoonde manifestaties. Maar ook in deze is het zoals de grote Johan Cruijff het zei: *'Elk nadeel heb z'n voordeel.'* Ten einde raad ging, bij wijze van spreken, de hele vloot aan het experimenteren met alternatieve technologieën. Naast de (overigens al vele jaren geleden aangevatte) pogingen om de nadelen van de boomkor te milderen (milieuschade, discards, energieverbruik) kwam er veel aandacht voor het toepassen van alternatieve visserijmethodes voor de bestaande vloot en daarenboven staken de sectorwetenschappers een tandje bij om onderzoekswerk te verrichten naar vismethodes op alternatieve vaartuigen.

Critici beweren dat het allemaal *'too little, too late'* is. Bovendien wijzen ze erop dat de dieselprijs inmiddels gedaald is, wat voor velen alweer reden genoeg was om veel alternatief vismateriaal op de kaaien te laten liggen. Zij zijn even vlug weer omgeschakeld naar de goeie, oude, vertrouwde boomkorvisserij.

Hebben de critici gelijk? Dat valt vandaag nog niet met zekerheid te zeggen. Laat ons wachten tot de volgende olieprijsexplosie — want die komt er zeker aan — en we zullen zien wie er klaar voor is en wie niet.

Flor Vandekerckhove
Foto's Jo Clauwaert

Groen! valt SDVO aan

DAT DE STICHTING Duurzame visserijontwikkeling (SDVO) in de sector evenzeer opgevrijd wordt als bekritiseerd is bekend. De SDVO bepaalt immers wie in aanmerking komt voor financiële steun in het kader van de veelbezongen verduurzaming van de sector. Wie in de prijzen valt zwijgt; wie naast de geldpot grijpt zwijgt ook, maar zint op wraak. Meer dan één reder liep dan ook met zijn op- en aanmerkingen naar politici, in de hoop dat zij openlijk zeggen wat die reders zelf niet durven te doen. Tot voor kort waren die politieke tussenkomsten het monopolie van de rechterzijde. Vooral de Oostendse senator Jean-Marie Dedecker beet zich vast in de visserijdossiers en nam daarbij meermaals de 'rode Oostendse' invloed in de sector op de korrel. Dat rechtse monopolie wordt nu doorbroken door Groen!

Europarlementslid Bart Staes vraagt een dringende financiële doorlichting van de SDVO. Zijn kritiek is niet mals. *'De stichting, die zich bedient van overheids-geld, dreigt de sector de doodsteek te geven.'*

De zwarte piet doorspelen

Zeggen dat de visserij zich dringend moet omvormen is het intrappen van een open deur. De eenzijdige ontwikkeling van een vloot van bijna uitsluitend boomkorvaartuigen dient inderdaad drastisch omgebogen te worden. Dat stelde HVB al in 1993. Hoe komt het dat het allemaal zo lang duurt? Staes meent het te weten: *'Al jaren wordt het Vlaams visserijbeleid gegijzeld door een kleine, arrogante klik van machtige heren die ik omschrijf als "het Viskartel". Een groep die alles doet wat mogelijk is om de noodzakelijke ecologische reconversie van de sector tegen te houden en de eigen belangen veilig te stellen. Spil in deze is,'* zo vervolgt Staes,

de SDVO, die hij omschrijft als *'een hermetisch gesloten club die al vijf jaar vriendjespolitiek bedrijft met miljoenen euro uit de sector en van de overheid. Een club die lijkt te handelen uit eigenbelang en die zich steeds meer als een commerciële speler is gaan opstellen. De SDVO werkt totaal ondoorzichtig, publiceert geen jaarverslagen (hoewel wettelijk verplicht), en weigert verantwoording af te leggen aan welke politicus ook. Zelfs de voor Visserij verantwoordelijke ministers Letterme en recentelijk diens opvolger Kris Peeters verklaarden openlijk dat "ze niets te vertellen hebben bij SDVO", terwijl ze er wel Vlaams overheids-geld aan geven.'* Volgens het europarlementslid, geflankeerd door zijn partijgenote, oud-minister van Landbouw Vera Dua heeft de SDVO *'behoudens enkele symbolische projecten en brochures – steevast gemaakt door het wetenschappelijk Instituut ILVO – niets bijgedragen tot*

VLOOT REDER VAN DE OVERHEID

www.welkombijvloot.be

het structureel verduurzamen van de Vlaamse visserij.'

Onderzoek

Staes en Dua roepen op tot een grondige audit naar de financiële huishouding van de SDVO en een gedetailleerde verantwoording over wat er met de geldstroom is gebeurd. Ze vragen dat de politiek haar verantwoordelijkheid opneemt en een diepgaand onderzoek ondersteunt. Kris Peeters

Ivan Victor, de gevreesde sterke man in de sector, wordt door Groen! belaagd. (foto jc)

Staes suggereert dat SDVO-man Mellaerts aan belangenvermening doet: *'Mellaerts laat op kosten van het SDVO zijn schip verbouwen voor een door SDVO gedragen mosselproject. Bovendien verhuurde Mellaerts 'echtgenote van de in Nieuwpoort gevestigde Rederij Northern Sky haar twee vaartuigen (Blue Cat en N34 L'Etaplois) voor het bemonsteren van het andere mosselproject van SDVO. En het schip L'Etaplois werd verbouwd om vanaf dit najaar mosselen te kweken met 'long lines'. We zijn benieuwd om de documenten van de openbare aanbesteding te zien'* aldus de groene europarlementair. (foto jc)

(Vlaams verantwoordelijk voor de visserij), Joëlle Milquet (bevoegd voor Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg) en ook Johan Vande Lanotte mogen zich aangesproken voelen. Deze laatste was destijds als minister van de Noordzee mede-initiator van de SDVO. Vande Lanotte is, zo zegt Staes, goed geplaatst om klaarheid te schenken *'vermits hij de enige politicus is die rechtstreeks invloed heeft op SDVO: op zijn bemiddeling zit SPA-politica Kathy Plasman in de raad van bestuur van SDVO.'*

Overheid

In afwachting van de resultaten van een eventueel onderzoek eist Staes ingrijpende maatregelen. Volgens hem moet de SDVO in de koelcel en moeten alle activiteiten overgenomen worden door de Vlaamse administratie, de dienst Zeevisserij en het ILVO. *'Tegelijk moet de Vlaamse overheid met*

deze diensten onverwijld een visie op de reconversie naar een duurzame visserijsector formuleren, met concrete doelstellingen, inclusief planning en financiering. Het begin oktober goedgekeurde Nationaal Operationeel Plan is volgens de EU bijna een jaar te laat en voldoet nog steeds niet om wat nog rest van de Vlaamse visserij een echt duurzame toekomst te bieden. Samen met Malta, Luxemburg en Slovenië deelt België de eer dat er tot november op de officiële website visserij van de Europese Commissie nog geen spoor van een operationeel plan te vinden is, dit terwijl het over het programma 2007-2013 gaat.' Het dossier-Staes toont alvast aan dat de visserijruzie niet achter ons liggen. Wat is de waarheid en wat is stemmingmakerij in dit dossier? We hopen volgende maand het antwoord van SDVO op deze aantijgingen te mogen plaatsen. (fv)

SMEDERIJ

St. Martin Bvba

Alle herstellingswerken aan vissersvaartuigen

Werkplaats: H. Baelskaai 4 te Oostende - Tel.: 059/ 32 25 23

Carlo 0477 20 91 87

Zetel: Paul Michielslaan 23 te Oostende

Er roert wat in ons struikgewas

OP 9 DECEMBER namen tachtig aanwezigen deel aan de workshop die in het ILVO te Oostende georganiseerd werd onder de titel 'Crisis in de visserij - Keert klimaat het tij?'

De organisatoren brachten sprekers uit de visverwerking, de visserij, de wetenschap en de natuurbeweging samen in een debat. Professor Frank Maes (Maritiem Instituut, Universiteit Gent) leidde de discussie in goede banen. Alleen al het feit dat dit debat, met medewerking van de sector, op een serene manier kon doorgaan wijst erop dat ook in de visserij een mentaliteitsverandering plaatsgrijpt.

SINDS DE AMERIKAANSE oud-presidentskandidaat Al Gore met zijn documentaire wereldfaam verwierf is het thema van de Klimaatverandering bijzonder *hot*. Het besef dat onze planeet te maken krijgt met een temperatuurstijging die het gevolg is van menselijk handelen, of daardoor tenminste wordt versterkt, is langzamerhand gemeengoed geworden. Hoofdschuldige is het verbruik van fossiele brandstoffen, zoals olie.

Het besef dat we veel dingen anders moeten organiseren om de klimaatverandering een halt toe te roepen, begint steeds dieper door te dringen. De transportsector, de energiebevoorrading, de bouw en de voedselvoorziening (waaronder de visserij): op al deze gebieden zijn investeringen in nieuwe producten, technologieën en productieprocessen nodig. Iedereen zal daaraan zijn bijdrage moeten leveren: consumenten, bedrijven en overheden.

Tachtig aanwezigen woonden de Climar-workshop bij. Ook in de visserij komt de klimaatwijziging op de agenda te staan.

Gevolgen voor visserij

Ook de visserij voelt de klimaatverandering aan: het zeeniveau stijgt, de stromingen veranderen, de oceanen verzuren, de verspreidingsgebieden van de soorten verschuiven.

Soms worden al catastrofes gemeld, zoals dat verleden jaar het geval was rond de Falkland-eilanden. Het visseizoen voor de *illex argentinus inktvis* in de wateren rondom de Falklands was in maart nog maar amper op gang gekomen, maar toch ging het daarop volgende week al weer dicht. Het seizoen werd noodgedwongen vervroegd gesloten. De 65 vaartuigen die in geprobeerd hadden de inktvis te vangen, konden het beest nauwelijks vinden. De 35 centimeter grote inktvis die de plaatselijke economie voor een belangrijk deel draaiende houdt, leek er definitief zoek. „Als dit nog een paar jaar voortduurt dan is de *illex* hier verdwenen en zal de stand zich ook niet meer herstellen”, zei zeebioloog Alexander Arkhipkin. De verklaring voor het verdwijnen van deze inktvis ligt volgens Arkhipkin in de temperatuur van het zeewater. Uit observaties en metingen die Falklanders en Argentijnen jaarlijks aan de vooravond van het visseizoen in februari en maart verrichten, bleek dat in de gebieden waar de *illex* zich ophoudt de temperatuur van het zeewater in drie jaar tijd met bijna drie graden steeg. Dit jaar

bleek het gebied waar de temperatuur van het oppervlaktewater 14 graden is, 150 kilometer zuidelijker te liggen dan twee jaar geleden.

Het verstrekte broeikaseffect waardoor gletsjers in bijvoorbeeld de nabijgelegen South Georgia-eilanden in hoog tempo smelten en enorme ijsbergen afbreken van het Antarctisch continent speelt volgens de bioloog ook de vissen parten: „Door de warmte groeien de inktvissen sneller, worden ze eerder volwassen en verandert de reproductiecyclus. Ze leggen eieren op een ander tijdstip en op een andere plek. De voortplanting raakt verstoord”

De zeebioloog denkt niet dat overbevissing het verdwijnen van de *illex* verklaart. „De laatste tien jaar is het aantal visserijsschepen betrekkelijk stabiel dus dan is het onwaarschijnlijk dat deze activiteit nu opeens fatale gevolgen heeft”, zegt hij.

Help!

De mariene ecosystemen, waarvan de visserij afhankelijk is, maken momenteel grote veranderingen mee en deze zullen erger worden indien de evolutie zich doorzet. De migratie van de soorten is alvast een feit en de bestanden zullen versterkt moeten worden om deze verandering het hoofd te kunnen bieden.

Het Europees Parlement onderstreept

dan ook de noodzaak van strategieën voor het voorbereiden van de kustgebieden op toekomstige gevaren, waarbij de gevolgen voor visserij en aquacultuur volledig in aanmerking dienen te worden genomen

De Europese Commissie berekende dat de visserij 640 liter brandstof nodig heeft voor elke aan land gebrachte ton. Dit is maar een gemiddelde, want de energiebehoeften van een boomkorvaartuig zijn veel groter dan pakweg deze van de visserij met staande netten. De Commissie wijst er overigens op dat de mogelijkheden om energie te besparen in de visserij zeer groot zijn: *'Alleen al door het ontwerp en het gebruik van de vaartuigen en uitrustingen te verbeteren kunnen we al tot 20% van de energie besparen.'*

Wat brengt de toekomst

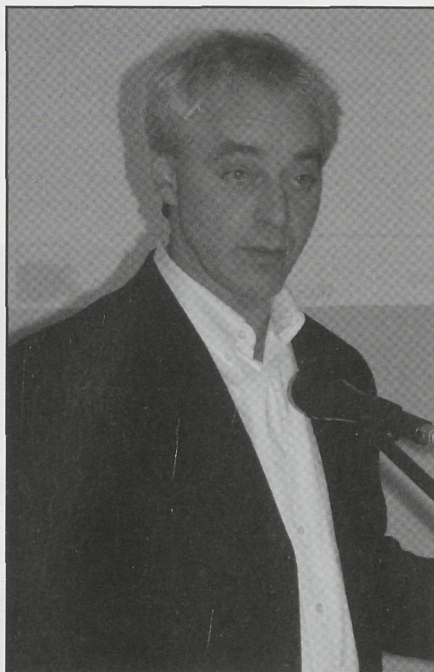
Sommigen zijn pessimistisch. Achim Steiner, hoofd van het VN-milieuprogramma UNEP zegt bijvoorbeeld: *'Een dodelijke combinatie van klimaatverandering, overbevissing en vervuiling, kan zorgen voor een wereldwijd instorten van commerciële visbestanden binnen enkele decennia.'* Dat is erg, want verleden jaar verscheen het UNEP-rapport *'In Dead Water'*, waarin wordt aangegeven dat wereldwijd 2,6 miljard mensen afhankelijk zijn van vis voor hun proteïnevoorziening.

Temperatuurstijging is ervoor verantwoordelijk dat koraalriffen afsterven, het leefgebied van tonijn verkleint en oceaanstroom, zoals de warme golfstroom en de El Niño-oscillatie, beïnvloed wordt, waardoor plankton- en visrijke wateren plotseling niet meer langs dichtbevolkte kusten voorkomen.

'De vraag is niet of we moeten stoppen met vissen, maar hoe we klimaatverandering kunnen aanpakken, dat problemen creëert op een tot nog toe ongezien schaalniveau', zegt Christian Nellemann, hoofdauteur van het rapport. *'We krijgen meer en meer alarmerende signalen dat er in de oceanen dramatische veranderingen plaatsvinden. Het herstel van de veranderingen die we nu veroorzaken duurt waarschijnlijk een miljoen jaar.'*

De gebieden die het sterkst beïnvloed worden door klimaatverandering, zijn verantwoordelijk voor de helft van de visvangst in de wereld. Een afname in de stroomsnelheid van de wereldwijde thermohaliene circulatie, vooral als gevolg van minder goede neerwaartse stroming bij de Noordpool en misschien ook de Zuidpool, zal ervoor zorgen dat er steeds minder voedingsstoffen in het oppervlaktewater terecht komen, terwijl vervuilende stoffen er juist minder snel wegspoelen - een proces dat het UNEP in de 21e eeuw in toenemende mate verwacht.

Nellemann verwacht dat in 2050 al

Prof. Frank Maes leidde het debat in goede banen.

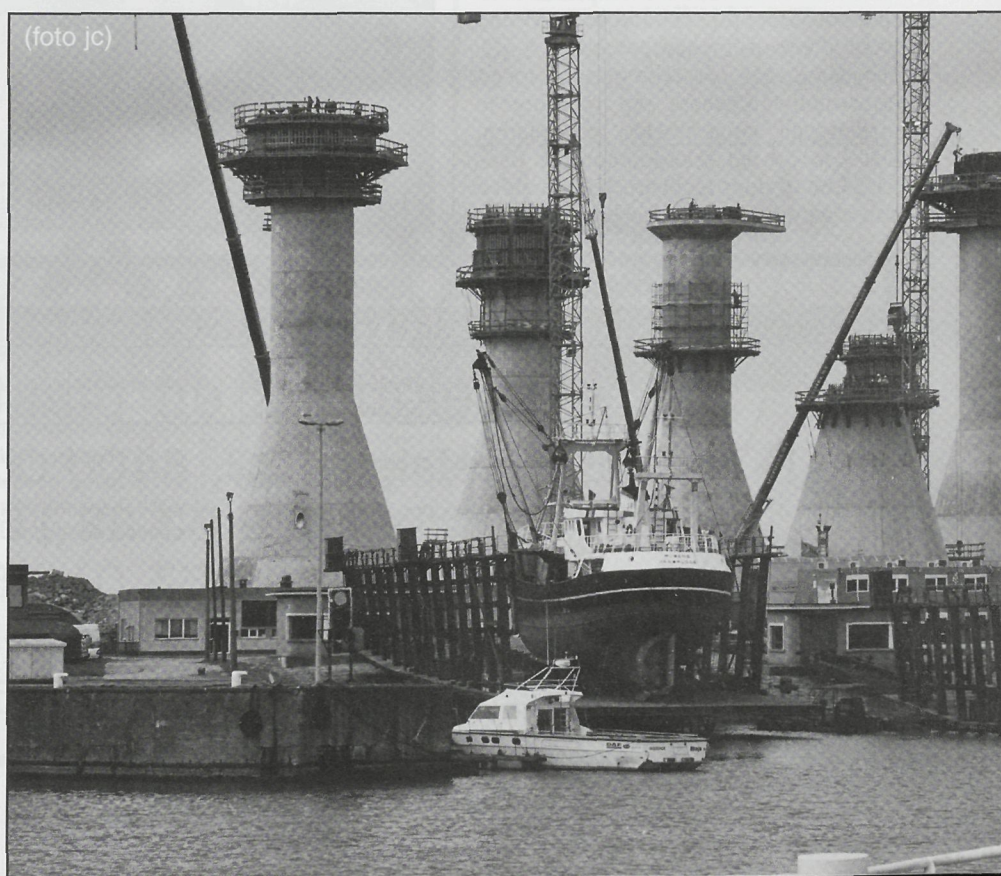
meer dan 50 procent van de koraalriffen zal afgestorven zijn, als direct gevolg van de opwarming van het water. Dit effect wordt nog versterkt door verzuring van de oceanen, doordat er steeds meer CO₂ in oplost.

Wanneer de verzuring voortzet zal het water op een gegeven moment te zuur worden voor de vorming van verschillende soorten calciumcarbonaten. Koraal, schelpdieren, maar ook veel soorten plankton zijn afhankelijk van calciumcarbonaten om hun skeletten en schelpen te bouwen. Omdat deze organismen een cruciale rol spelen onderaan de voedselketen, kan verzuring leiden

tot het massaal uitsterven van allerlei zeesoorten, inclusief vissen.

Naast een dramatisch ecologisch effect, zal vermindering van de hoeveelheid plankton ook een sterke terugkoppeling hebben op het wereldwijde klimaatstelsel. Voor de vorming van de calciumcarbonaten neemt plankton grote hoeveelheden CO₂ op uit de atmosfeer. Minder plankton betekent minder CO₂-opslag en daarmee een versterking van de natuurlijke koolstofkringloop en verdere versterking van het broeikas effect. Ook de zeespiegelstijging kan sterke negatieve gevolgen hebben. Getijdgebieden zoals de Waddenzee fungeren als kraamkamer voor veel vissen, juist omdat het water er zo ondiep is. Wanneer deze gebieden permanent onder water komen te liggen, zal bovendien een groot deel van het unieke bodemleven verdwijnen, wat tot verdere achteruitgang van de biodiversiteit zal leiden, omdat bijvoorbeeld veel watervogels ervan afhankelijk zijn. In Nederland maken enkele natuurorganisaties zich sterk voor de inrichting van klimaatbuffers, ecologisch robuuste natuurgebieden die een deel van de gevolgen van klimaatverandering moeten kunnen opvangen. Ook de Waddenzee zou deze status moeten krijgen, vinden die organisaties.

Samenvattend kunnen we stellen dat de toestand dermate ernstig is dat de visserij ook voor wat die problematiek betreft, dringend een lange-termijnvisie moet ontwikkelen. En past de boomkor nog in dat plaatje? Hans Polet (ILVO) zei het zo: *'Wij denken dat de boomkor nog meerdere jaren zal meedraaien'* en dan volgde het toevoegsel, *'mits aanpassingen.'* (fv)

(foto jc)

Oude wijven aangespoeld

IN HET WEEKEINDE van 7 december spoelden zeventien "oude wijven", de weinig flatterende volksnaam voor de braam, aan op het strand van het Waddeneiland Texel. Hetzelfde weekend vond visverkoper Ivan Fonteyne (foto) een braam (*Brama brama*) op het Klein Strand te Oostende. De braam komt zelden voor aan onze kust. Als het gebeurt is het in de periode november-december. Volgens het Nationaal Visserijmuseum in Oostduinkerke is de kans reëel dat er een invasie komt. De vorige invasies dateren van de winter 1976-77 en 1979-80. Op Nederlandse kusten zijn de voorbije weken al tientallen aangespoelde bramen gesignaleerd. De braam is een ovaalvormige oceaavis die op grote diepte in scholen voorkomt en tot 65 cm groot en 6 kg zwaar wordt 's Zomers trekt hij noordwaarts. Deze roofvis leeft op meer dan honderd meter diepte waar hij zich voedt met inktvis en kreeftachtigen. Bij kouder weer zakt hij af naar het zuiden en belandt zo in de Noordzee. Ze zijn de branding, de stroming en de geringe diepte van onze kustwateren niet gewoon en spoelen hierdoor aan. Omdat de braam bij ons zo zelden gezien wordt is hij nauwelijks bekend. Spaanse en Portugese vissers voeren hem wel aan. De braam is immers een voortreffelijke consumptievis die in de handel doorgaans in moten wordt aangeboden.

Vind de vis

Ivan Fonteyne, uitbater van een viskraam op de Visserskaai, vond de braam zondagmorgen 7 december. Verwacht wordt dat er meerdere exemplaren aanspoelen. Ook op het strand in De Panne werd al een exemplaar gevonden. Het Nationaal Visserijmuseum vraagt de strandwandelaars om melding te maken van aangespoelde exemplaren. Dat kan op het telefoonnummer 058-51.24.68 of door rechtstreeks te melden aan wetenschappelijk medewerker

guido.rappe@koksijde.be. De vis kan dan worden opgehaald voor wetenschappelijke en educatieve toepassingen. Als ze nog niet in staat van ontbin-

ding verkeren kunnen ze rechtstreeks afgegeven worden in het Visserijmuseum.

Benamingen: castagnole de ray, hirondelle de mer (Frans), ray's bream (Engels), Atlantische Brachsenmakrele (Duits).

Alle industriële en scheepsherstellingen

— mechaniek en plaatwerk

H. Baelskaai 22, 8400 Oostende

Tel. 059 33 22 15

Fax: 059 33 01 55

GSM Johan (0477) 31 54 15

GSM Ludo (0477) 33 54 35

**BEMA
DOET
HET!**

Raad van State verwerpt vordering van Zeebrugse Visveiling tegen Oostende

De Raad van State heeft zich in een arrest van 27 november uitgesproken over een klacht van de Zeebrugse Visveiling (ZV) en de Nederlandse United Fish Auctions (UFA). Deze hadden de schorsing gevraagd van een beslissing van AG Vismijn Oostende. De Raad oordeelde dat de klagers een gebrek aan ernstige argumenten presenteerden.

De ZV en de UFA-veilingen (Scheveningen, Stellendam, Colijnsplaat) vochten bij het rechtscollege de beslissing aan van het Oostendse vismijnbedrijf, waarbij hun kandidatuur om aangesteld te worden als strategisch partner werd verworpen. De ZV en de UFA wilden net als Urk betrokken worden bij de fusiegesprekken waarvoor Oostende enkel de Visafslag Urk BV weerhield. Ze verweten Oostende ondermeer dat de selectiecriteria op maat van één kandidaat geschreven waren. In juni liet Oostende in het Publicatieblad van de Europese Unie een oproep verschijnen om een operationele partner aan te trekken voor de vismijn. Van die partner wordt verwacht dat hij een financiële inbreng doet in een nieuwe vennootschap die de operationele activiteiten van de vismijn overneemt. De gegadigden moeten

voldoen aan een aantal gunningscriteria. De inschrijvers moeten over voldoende financiële en economische draagkracht beschikken. Eén criterium is dat de kandidaten gedurende de laatste drie boekjaren een gemiddelde omzet van tenminste 60 miljoen euro moeten aantonen. De ZV komt slechts aan 50 miljoen. Er waren slechts drie kandidaten (ZV, UFA en Urk). Fortis, belast met een mandaat om de procedure te begeleiden, verzekerde de ZV ervan dat de kandidaturen beoordeeld werden op basis van

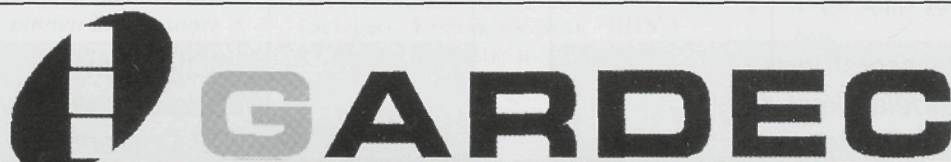
meerdere criteria. Fortis oordeelde dat enkel Urk uiteindelijk voldeed aan de criteria met betrekking tot de financiële en economische draagkracht en de minimum omzet van 60 miljoen euro. Ook het feit dat het operationeel resultaat van Urk aanzienlijk hoger ligt dan bij de twee andere inschrijvers en dat Urk al aangesloten is op hetzelfde veilnetwerk als Oostende speelde in het voordeel van Urk. Het arrest van de Raad van State sluit af met de volgende vaststelling: *"Geen der middelen is ernstig zodat aan de gestelde voorwaarden niet is voldaan. Deze vaststelling volstaat om de vordering tot schorsing af te wijzen."*

Overname Oostendse vismijn door Urk nog niet rond

De besprekingen tussen een delegatie van de Oostendse vismijn en de directie van Visafslag Urk hebben nog geen overnameakkoord opgeleverd. Vooral op financieel vlak zijn alle plooiën nog niet plat gestreken.

Voorzitter Yves Miroir, bestuurder Didier Ramoudt, afgevaardigde bestuurder Vincent Dewaele en twee externe adviseurs ontmoeten dinsdag 16 februari te Antwerpen een delegatie van Visafslag Urk. De onderhandelaren delen blijkbaar dezelfde toe-

komstperspectieven, maar de besprekingen zijn zeker nog niet afgerond. Urk zou zich wel kunnen verzoenen met het behoud van de tewerkstelling en de activiteit in de Oostendse vismijn. Visafslag Urk heeft trouwens al een bod van 257.000 euro uitgebracht voor de overname van een aantal verwerkingsmachines. Over het volledige financiële plaatje van de overname is nog geen eensgezindheid bereikt. De NV Exploitatie Vismijn Oostende (EVO) zou bij een over-

VJ n.v.

Tel. 050 54 45 41
Fax 050 54 58 37

Scheepsherstelling
Afwerking nieuwbouwschepen
Metaalkonstruktie
Draai-, frees- en schaaftwerk
Inox- en aluminiumconstructie
Verhuur telescopische kranen

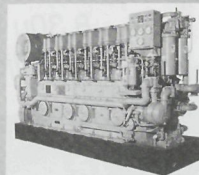
SDS n.v.

Tel. 050 54 51 78
Fax 050 55 03 67

Leveren, plaatsen en herstelling van:
alle dieselmotoren
keerkoppelingen, pompen, compressoren e.a.
DROOGDOK
Schroeven en schroefassen
Las- en leidingwerk

Bureel - Werkplaatsen:
Boomkorstraat 7/8 - 8380 Zeebrugge
GSM 0477 / 41 20 93
24 u / 24 u.

name een privé-bedrijf worden met Urk als hoofdaandeelhouder. AG Vismijn Oostende en NV Pakhuizen zouden terug in handen komen van de Stad Oostende. Op termijn is dan een liquidatiescenario mogelijk. De nieuwe onderneming zou vervolgens de gebouwen van de Oostendse vismijn huren aan de stad. Verwacht wordt dat Urk in de komende weken met aangepaste voorstellen afkomt die een overnameakkoord mogelijk maken.

Vertrouwelijk

AGVO-voorzitter Miroir wil zich niet uitspreken over de slaagkansen van de overnamegesprekken. "Dat Oostende uiteindelijk in zee gaat met Urk behoort tot de mogelijkheden. Het is echter nooit uitgesloten dat de besprekingen alsnog vastlopen." Miroir betreurt dat er blijkbaar een lek is. "Slechts enkele mensen waren op de hoogte van de onderhandelingen in Antwerpen. We wilden in alle vertrouwelijkheid overleggen. Tot mijn grote verbazing kwam onze agenda al uitgebreid in de

media. Soms werden de zaken zo voorgesteld dat de belastingsbetaaler zal opdraaien voor de schulden van de vismijn. De schuld bedraagt inderdaad ongeveer elf miljoen euro, maar er zijn ook nog tegoeden en vorderingen die we te gelde moeten maken. Ik houd vol dat de operatie minder zal kosten dan het bedrag dat de stad vóór de oprichting van het vismijnbedrijf jaarlijks moest bijpassen om het verlies te dekken."

Quota uitgeput

Naar aanleiding van de uitputting van het scholquotum in ICES-gebied VIIId,e (Oostelijk en Westelijk Kanaal) was het vanaf 23 december tot het einde van het jaar verboden om schol op te vissen, aan boord te houden of aan te voeren uit het betrokken gebied.

Maanvis aangespoeld

Ter hoogte van het militair domein van Lombardsijde spoelde op 18 december een maanvis (klompvis) aan. Het zeedier was

ongeveer een halve meter en woog 40 kg. Het kadaver werd opgehaald door de Nieuwpoortse brandweer en overgedragen aan het Koninklijk Instituut voor Natuurwetenschappen.

Maanvissen (Mola mola) komen in alle zeeën voor, behalve in koude wateren. Langs onze kust worden er tijdens de wintermaanden bijna elk jaar levende of dode maanvissen gesignaleerd.

Geen '50 jaar geleden'

In dit nummer zal de lezer de rubriek '50 jaar geleden' niet terugvinden. Dat betekent niet dat we met deze nieuwe jaargang, de 76ste om precies te zijn, deze rubriek afschaffen. Vanaf volgende maand staat '50 jaar geleden' er terug in.

Op 1 december is Simon Parlevliet te Bredene overleden. De 68-jarige ondernemer en mede-oprichter van Visbakkerij Parlevliet uit Bredene werd geboren op 14 februari 1940.

Zeevisserfonds
Wandelaarkaaï 4
8400 Oostende
Tel: 059 509555
Fax: 059 509525
info@zeevissersfonds.be

Openingsuren:
Van maandag t/m donderdag van
8.30u tot 12.15u – 13u tot 17u
Op vrijdag van 8.30u tot 12.30u

SDVO vzw
Wandelaarkaaï 4
8400 Oostende
Tel: 059 509 526
Fax: 059 509 664
info@sdvo.be

Openingsuren:
Van maandag t/m donderdag van
8.30u tot 12.15u – 13u tot 17u
Op vrijdag van 8.30u tot 12.30u

'Het probleem vandaag is dat we een generatie bedrijfsleiders hebben die nooit door ernstige crisissen op de proef zijn gesteld.'

Prof. dr. Philippe Haspeslag, Decaan
Vlerick Management School, in
De Tijd 2 december

'Een mogelijke beïnvloeding van het gerecht, een schending van het basisprincipe van de scheiding der machten. Dat is in een rechtsstaat zo ongeveer het ergste wat er kan gebeuren.'

Luc Van der Kelen, commentator
in Het Laatste Nieuws
18 december

'Waarom ik schrijf? Opdat iemand die me leest, de dag erna niet meer gaat werken.'

Pierre Assouline

'Tientallen Amerikaanse journalisten die in eigen land werkloos raakten, zijn intussen naar New Delhi in India verhuisd.'

Media.com, 5 september

'Hoe je een deel van de superklasse kunt worden? Om te beginnen is het een goed idee als man te zijn geboren, want slechts 6 procent van de leden is van vrouwelijk geslacht.'

David Rothkopf in 'Superklasse.
Het onzichtbare netwerk van de wereldwijde machtselite' (2008)

'Als voormalig minister van de Noordzee en als huidige baas van het Oostendse Havenbedrijf draagt Vande Lanotte een speciale verantwoordelijkheid [in de SDVO]. Zijn rol past, net als die van Landuyt, binnen in een soort machtsdenken waarbij men de mensen van de eigen club alles in handen laat houden. Ze hebben er hun eigen mannetjes geplaatst.'

Knack, 9 december

'We merken dat de vissector stilaan in beweging komt en vastgeroeste ideeën en gebruiken over boord begint te gooien en op zoek gaat naar alternatieven. Zo is de visserij er meer dan ooit van overtuigd dat de trawlvissersrij op een andere leest geschoeid moet worden. Allerhande experimenten met schepen en visserijtechnieken worden uitgetoet.'

Erik Ketelslagers in Visactua,
december 2008

Aankondiging

Een keerpunt in de Vlaamse visserij

Het tijt keert voor de visserij, voor wie de juiste keuzes maakt. Alternatief vissen met de boomkor, garnalen vangen zonder de bodem te beroeren, netten die vissen zonder brandstof - een visserij met een lagere milieu-impact en lagere uitbatingskosten is geen toekomstmuziek meer! Op 21 januari presenteert het ILVO aan de pers een aantal alternatieve visserijmethodes die met succes getoetst werden aan de praktijk. De persconferentie gaat door in het Auditorium IOC Project Office for IODE, Wandelaarkaai 7 te Oostende. De inrichters vragen dat geïnteresseerde journalisten hun deelname op voorhand bevestigen (jan.seys@vliz.be of hans.polet@ilvo.vlaanderen.be.)

Programma

10.20 uur: Verwelkoming (Jan Mees, directeur van het VLIZ, Oostende)
10.30 uur: Overzicht van de keerpunten in de Vlaamse visserij — Passief vissen, alternatieve boomkor, pulskor garnalvisserij, staandwant visserij, lijnenvisserij, potten en schakels (Hans Polet, coördinator Technisch visserijonderzoek, ILVO Visserij, Oostende)
11.00 uur: Getuigenissen uit de visserijsector — Ervaringen met staandwant, potten -en lijnenvisserij (Luk Louwagie, schipper N.95) en Jean-Pierre Damman, schipper O.554 — Ervaringen met de pulskor (Manfred Van Elslande (ex-reder — garnalvangst, schipper O.191) — Ervaringen met de alternatieve boomkor (Urbain Wintein, reder Z.121, voorzitter raad van Bestuur Rederscentrale)
11.15 : Vragen
11.30: Slotwoord door Vlaams Minister-President Kris Peeters, met overhandiging pakket "duurzame vis" (delegatie Koninklijk werk "IBIS")
11.45 uur: Receptie met broodjes.

Petrus Pictor en de visserijvernieuwing

Op dinsdag 16 december werd in aanwezigheid van ZKH Prins Laurent de Grote Prijs voor Toekomstige Generaties uitgereikt. Laureaten werden Ecopower cvba en Soleil Vert cvba. Opgemerkt genomineerde was het vissersvaartuig O.32 Petrus Pictor van rederij Ishtar. Deze catamaran is het kind van vele jaren visserijervaring op het terrein, van een technische ondersteuning door o.a. het ILVO en staat symbool voor de toekomst van onze visserij. Multifunctioneel, zuinig naar brandstofverbruik, selectieve en passieve visserijtechnieken... positieve eigenschappen te over. De nominatie mag dan ook gezien worden als een sterk signaal naar een sector in nood (en haar beleidsverantwoordelijken) dat een transitie naar een duurzame visserijvloot niet alleen wenselijk maar ook (technisch én financieel) mogelijk is. Merkwaardig is dat de zieke Willy Versluys op het podium vervangen werd door de groene jongen Bart Slabbinck (bekend van het Buitengoed-project dat de Oostendse Oosteroever hertekent, zie elders in dit blad). Slabbinck zei daarover: *'Het voelde in den beginne, als groene jongen, ietwat onwennig aan om op het podium te staan voor een rederij maar achteraf op de receptie werd ik overstelpt door vele lovende reacties en was ik enorm trots. Het wordt hoe langer hoe meer duidelijk dat de milieubeweging en de visserij in de 21ste eeuw dezelfde belangen hebben.'*

N.V. WILLEMS

Recuperatiebedrijf

Oude metalen en containerdienst

Kalsijdweg 3, 8470 Gistel (Snaaskerke)

Tel (059) 51 44 66

Container nodig?
Bel 059 / 51 44 66

B.V.B.A. S & S **Jofra Shipping & Trading**

Voor al uw sloop- en saneringsschepen!

Voor al uw aan- en verkoop van visserijsschepen!

Wij wensen al onze relaties gezegende kerstdagen en een visrijk 2009!

Correspondentieadres

Postbus 51

B - 9060 Zelzate

Tel : +32 (0)9 361 00 04

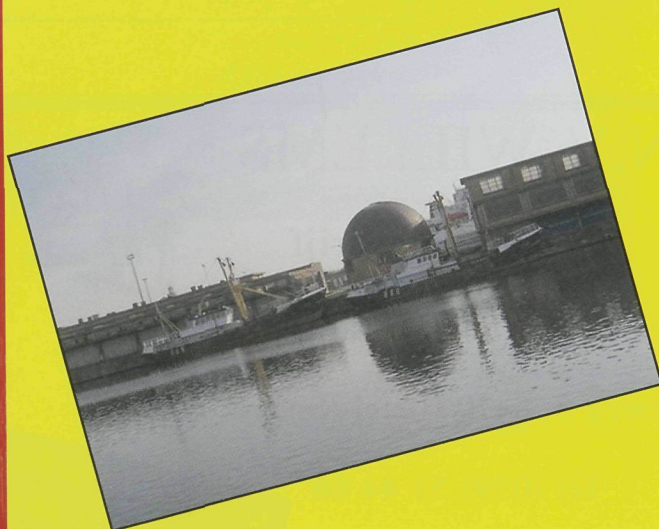
Fax : +32 (0)9 360 60 04

Gsm : +32 (0)477 952 450

Gsm : +32 (0)477 952 456

E-mail: jofra.jan@gmail.com

Website: www.bvba-sens-jofra.be

Het leven zoals het is: de Baelaskaai

foto's © Jo Clauwaert

**PHILIP
VERMEULEN**

**AANNEMING VAN WEGENIS-
EN RIOLERINGSWERKEN
PARKING, OPRIET EN
SPEELPLAATSEN
OPENBAAR EN PRIVAAT**

T: +0032 (0) 9 281 26 28

Het schip van Jacques Brel
terug in België

Il y a deux sortes de gens Il y a les vivants Et ceux qui sont en mer

(Er zijn twee soorten mensen
Er zijn de levenden
En zij die op zee zijn)
Uit L'Ostendaise van Jacques Brel)

Zondag 25 mei 2008 — naar aanleiding van de negende editie van 'Oostende voor Anker', kwam de Askoy II — het legendarische schip dat Jacques Brel kocht van architect Hugo Van Kuyck om er een wereldreis mee te maken — terug aan in *Le Plat Pays*. Onder impuls van de gebroeders Piet en Staf Wittevrongel heeft de vzw 'Red de Askoy' kosten noch moeite gespaard om de resten van het prachtige zeiljacht (dat na een storm op het verlaten strand van Baylys Beach in Nieuw Zeeland was terecht gekomen) uit het zand te graven en terug naar België te brengen. Een krachttoer waar heel wat sceptici bij aanvang wat minnetjes over deden, maar dat was buiten de West-Vlaamse koppigheid en het doorzettingsvermogen van de gebroeders Wittevrongel en hun ploeg enthousiaste medewerkers gerekend. Zij hebben Brels *rêver un impossible rêve* uit het lied *La Quête* tot hun motto genomen en zijn heel de tijd blijven geloven in die droom.

Het woelige leven van een vaartuig

In 1960 werd de Askoy te water gelaten. Het metalen schip, twintig meter lang, vijf meter breed en veertig ton zwaar, werd in opdracht van Van Kuyck getekend door Raymond Derkinderen, toen een jonge scheeparchitect. Derkinderen leeft nog steeds, en hij was aanwezig op de persconferentie toen de stalen casco op 16 mei van dit jaar opnieuw in Antwerpen arriveerde.

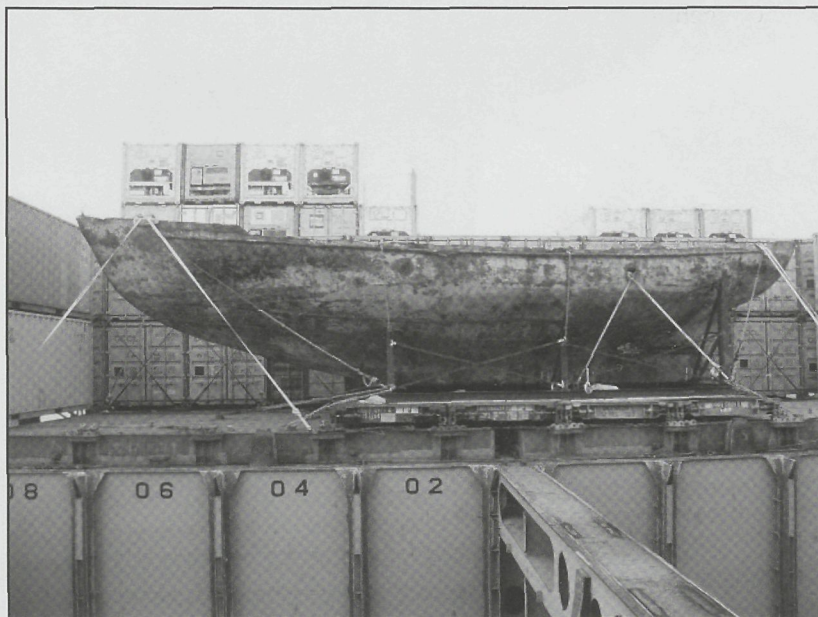
In 1974 koopt Jacques Brel het schip. Op 1 juli van dat jaar had Brel aan de Oostendse Zeevaartschool zijn kapiteinsbrevet behaald en tijdens de voorbereidingen voor zijn wereldreis nam hij de Askoy grondig onder handen. Zo werden nieuwe zeilen besteld bij de firma Wittevrongel in

Blankenberge. Vader Wittevrongel was zich niet bewust welke beroemde klant hij in de zaak kreeg. Zoon Staf herinnert zich dat Brel op bezoek kwam in het gezelschap van een mooie jonge dame. "C'est ma petite nièce", loog Brel. Achteraf bleek het niemand minder dan Maddly Bamy, zijn geliefde die heel de reis tot in de Marquizen aan de zijde van Brel zou meemaken. Brel zou tijdens zijn reis trouw postkaartjes uit alle hoeken van de wereld naar de Blankenbergse zeilmakerij blijven sturen. Ook Brel's dochter France werd uitgenodigd voor de zeilreis, wat later aan boord tot spanningen zou leiden. Tussen Maddly Bamy en de Brels is het nooit meer goed gekomen, maar France Brel heeft onlangs haar sympathie voor het initiatief van de vzw Askoy laten blijken. Een ontroerde Maddly Bamy kwam in hoogsteigen

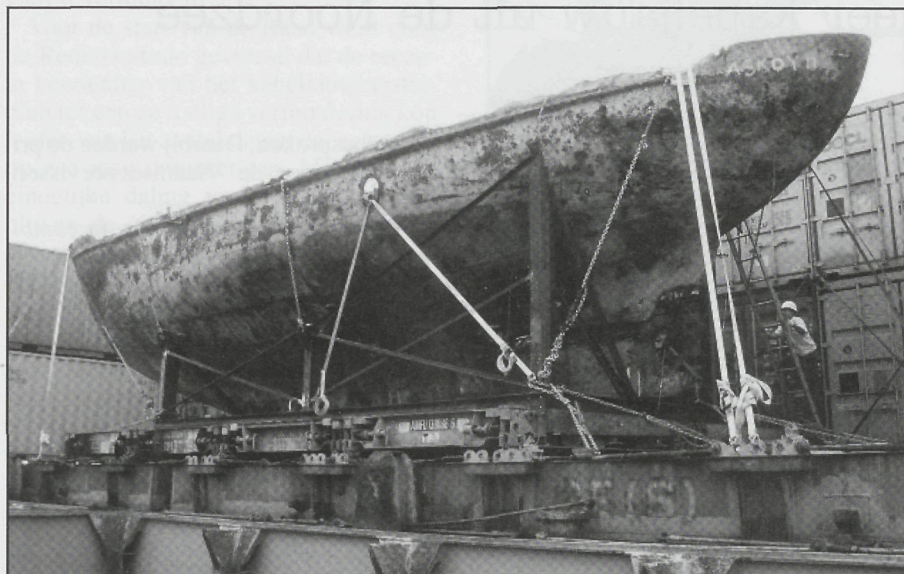
persoon de resten van de Askoy in Oostende bezoeken.

Ook aanwezig in Oostende was Cathy Cleveland. Zij kocht het schip van Brel aan het eind van de jaren zeventig. Brel was ziek en verzwakt en besloot zich samen met Maddly definitief te vestigen op Hiva Oa, een eiland van de Marquizenarchipel in de Stille Zuidzee. Hij schreef er zijn laatste liedjes en hielp de lokale bevolking, ondermeer door met zijn tweemotorig vliegtuig *Jojo* post en medicijnen te bedelen op moeilijk bereikbare plekken. In de jaren tachtig van de vorige eeuw verandert het schip regelmatig van eigenaar. Op een bepaald ogenblik werd de Askoy zelfs aan de ketting gelegd omdat het schip gebruikt werd voor het smokkelen van drugs. De laatste eigenaar was Lindsay Wright, ooit kapitein op het Greenpeace schip 'Rainbow Warrior'. Hij kwam in een storm terecht en spoelde aan op het strand van Baylys Beach.

In 2003, naar aanleiding van een tentoonstelling in Brussel, ter gelegenheid van de vijfentwintigste verjaardag van Brels overlijden, besluiten Piet en Staf Wittevrongel de vzw 'Red de Askoy' op te richten. Eerder was er al een poging ondernomen om het schip terug naar België te brengen. Initiatiefnemer was toen Jaak Jespers, directeur van het Sportmuseum in Hofstade.

De gebroeders Wittevrongel laten er geen gras over groeien. Ze reizen naar Nieuw Zeeland om wat overblijft van het schip te inspecteren, kopen 'het hoopje verroest ijzer' voor één symbolische Nieuw-Zeelandse dollar en maken afspraken met lokale bergers om het wrak te lichten.

Mooiste kerst ooit

Op Kerstdag 2007, na drie mislukte pogingen, slagen Staf Wittevrongel en Tjerk Pillen, die ondertussen de rangen der Askoyanen is komen vervoegen, erin om de veertig ton verroeste resten van de Askoy uit het Nieuw-Zeelandse zand te halen. Samen met lokale vrijwilligers hebben ze met man en macht gewerkt. Als de bulldozers en de hijskranen rustten wordt er met de schop in de hand zand uit het ruim gehaald.

"Mijn mooiste kerst ooit", verklaart Staf aan de filmploeg van 'Woestijnvis', die speciaal was meegereisd. Woestijnvis volgt heel het avontuur van de redding om er later een televisieprogramma over te maken.

De Askoy is gelicht, maar de problemen zijn niet voorbij. Het wrak, dat alle omstandigheden in acht genomen behoorlijk gaaf uit het zand is gekomen, wordt 300 km over land naar de haven van Tauranga gebracht. Daar zorgt de bevrachter OOCL (Ocean Orient Container Line) dat de Askoy aan boord van een containerschip wordt gehesen en via Singapore naar Antwerpen wordt gebracht.

Op 16 mei 2008 komt de Askoy aan te Antwerpen. Op een persconferentie en onder grote belangstelling wordt iedereen bedankt die dit titanenwerk mogelijk heeft gemaakt. Vanuit Antwerpen (Brel was lid van de *Antwerp Royal Yacht Club*) wordt de Askoy dank zij URS (Unie van Reddingsschepen en Sleepboten) naar Oostende gebracht.

Op de MSO (Maritieme Site Oostende) zal, zodra de nodige financiële middelen zijn gevonden en de aangevraagde subsidies worden toegekend, de restauratie van het metalen gedeelte worden verzorgd. Voor alle houtwerk zou de Askoy terecht kunnen in de sociale werkplaats 'Archonaut' te Brugge. Op beide werven worden jongeren geïnitieerd in de bouw en restauratietechnieken van historische schepen.

De toekomst van het verleden

De gebroeders Wittevrongel en de bestuurders van de vzw Askoy zijn niet voor één gat te vangen. Verschillende kuststeden hebben reeds aangeboden om het schip een thuishaven te geven. Alle initiatieven zijn welkom, maar zou het niet mooier zijn mocht de Askoy een ambassadeursfunctie krijgen voor de hele Vlaamse kust? Verder wil de vzw er over waken dat het schip gebruikt wordt om er de geest van Brel mee uit te dragen. Een geest van openheid, ongebondenheid en met weinig respect voor heilige huisjes. Ook een sociale betrokken-

heid werd van meet af aan in de statuten opgenomen. Op die manier moet worden vermeden dat de Askoy enkel te bevaren zou zijn door de *happy few* die het zich financieel kunnen permitteren.

Maar vooraleer de droom helemaal werkelijk wordt en de Askoy onder volle zeil opnieuw de zeeën zal bevaren is er nog werk aan de winkel, veel werk. En geld. En geduld. Volgens de meest optimistische prognoses zou de Askoy in 2010 te water kunnen worden gelaten. Dat zou precies een halve eeuw zijn nadat dit legendarische schip voor het eerst het ruime sop koos.

Intussen zitten de gebroeders Wittevrongel niet stil. Op 9 oktober 2008, dertig jaar na het overlijden van Brel, werd in de Stadsschouwburg van Brugge een benefietconcert georganiseerd om fondsen te verzamelen. Zanger Filip Jordens liet er met een uitgebreide groep topmuzikanten de mooiste liederen van 'Le Grand Jacques' weerklinken. Zoals dit prachtige la cathédrale:

*Prenez une cathédrale
Hissez le petit pavois
Et faites chanter les voiles
Mais ne vous réveillez pas
Prenez une cathédrale
De Picardie ou d'Artois
Partez pêcher les étoiles
Mais ne vous réveillez pas*

In 2009 zou de Askoy de centrale trekpleister worden op De Ghent Boat Show in de Flanders Expo Hall te Gent. Er is in het verleden veel waardevols van ons Maritiem Erfgoed verloren gegaan. Laat ons hopen dat dit deze keer met het schip van Jacques Brel niet gebeurt en dat de lokale en nationale overheden hun verantwoordelijkheid nemen. Van de leden van 'Red de Askoy' krijgen ze het enthousiasme en de inzet er gratis bij!

Herwig De Weerd
Foto's Guido Walters

30 procent meer kabeljauw uit de Noordzee

DE VLAAMSE VISSERS mogen volgend jaar beduidend meer kabeljauw, tong en schol vangen in de Noordzee. Dat is het resultaat van de onderhandelingen over de vangstquota voor 2009, die de Europese ministers van Visserij op 19 december in Brussel hebben afgerond. De totale vangsthoeveelheid die aan ons land werd toegekend is quasi gelijk gebleven. De Europese Commissie pleitte voor kwantitatieve beperkingen op de bijvangst, maar stuitte op de lidstaten, die een status quo verdedigden. Wel zijn afspraken gemaakt om het teruggooien van vis te beperken en de selectiviteit in de visserij te stimuleren. In Brussel is ook afgesproken om het aantal dagen dat onze vissers op zee mogen doorbrengen te verminderen.

Het akkoord over de nieuwe vangstquota voor 2009 kwam er na de gebruikelijk besprekingen. De onderhandelingen over de vangstquota liepen dit jaar minder moeizaam dan in het verleden. Nachtelijke onderhandelingen kwamen er niet aan te pas. Het akkoord werd unaniem bekrachtigd door de 27 lidstaten van de Europese Unie.

Het gaat beter met de tong en schol. In de Noordzee mogen Europese vissers dan ook meer van deze soorten opvissen omdat het meerjarig beheerplan voor een aangroei van deze bestanden zorgde. Daardoor krijgen de Noordzeevissers 14.000 ton tong of 9 procent meer dan in 2008. De totaal toegestane vangsthoeveelheid (TAC) voor

Noordzeeschol gaat met 13 procent omhoog naar 55.500 ton.

Voor andere platvissoorten in de Noordzee (de zogeheten geassocieerde soorten) zoals tarbot en griet, schar en bot, tongschar en witje stelde de Commissie een verlaging van 10 procent voor. De geassocieerde soorten worden bijgevangen in de schol- en tongvisserij. Onder druk van de lidstaten die daar belang bij hebben (België, Nederland) werd de totaal toegestane vangsthoeveelheden voor deze soorten gehandhaafd op het huidige niveau.

Commentaren

Volgens Vlaams minister-president Kris Peeters, ook bevoegd voor visserijzaken, zijn de verhogingen van de vangstquota voor Noordzeervis te danken aan de grote inspanningen die de voorbije jaren geleverd werden. Door het beheerplan voor tong en schol en het herstelplan voor kabeljauw staan belangrijke visbestanden er momenteel heel wat beter voor en bieden ze uimte voor hogere quota.

De Rederscentrale spreekt over een evenwichtig akkoord voor onze krimpende vloot. Over het opkrikken van de vangstquota voor kabeljauw in de Noordzee was al in november een akkoord bereikt met Noorwegen. Het herstel van de kabeljauwbestanden lijkt zich voorlopig echter te beperken tot de Noordzee. In de andere visgebieden in de Atlantische Oceaan wordt de toegestane vangst in 2009 met gemiddeld 25 procent verlaagd. Zo mogen de Vlaamse vissers acht procent minder schol ophalen uit het Engels kanaal.

De Rederscentrale had vooraf met Kris Peeters en zijn medewerkers de voorstellen van de Europese Commissie rond de quota en bijbehorende maatregelen besproken.

Daarbij werden de prioriteiten voor de Vlaamse zeevisserij vastgelegd.

"Met het bekomen resultaat, in combinatie met een meer acceptabel niveau van brandstofprijzen, zal de start van 2009 een verademing zijn in vergelijking met een groot deel van 2008", zegt reder-voorzitter Urbain Wintein. *"Met een status-quo van de algemene hoeveelheid gequoteerde vis die we mogen vangen, kunnen we niet ontevreden zijn".*

Belangrijke details voor de Vlaamse visserij:

* De totale hoeveelheid tong die mag gevangen worden daalt met 9 procent. In de Noordzee is er echter een stijging van het tongquotum met 9 procent, maar in andere visgebieden gaat het gevoelig achteruit, zoals in het Oostelijk Kanaal (-20 procent) en in de Ierse Zee (-27 procent). In de Keltische Zee is er bekomen dat het Belgische quotum met 3 procent stijgt.

* Voor schol stijgen de totale vangstmogelijkheden met 5 procent dankzij het bestand in de Noordzee (dat een quotumverhoging van 10 procent toelaat) en ondanks een daling in het Kanaal (-8 procent).

* In de Noordzee mogen evenveel rogen gevangen worden als in 2008 en onder dezelfde voorwaarden. In de westelijke wateren (Kanaal, Keltische Zee, Ierse Zee) wordt er voor het eerst een quotum voor rogen ingesteld. Door de overeenkomst die bepaalt dat dit quotum gebaseerd blijft op de vroeger gevangen hoeveelheden, is een groot potentieel probleem voor de Vlaamse vissers afgewend.

* In 2009 mag 24 procent meer kabeljauw gevangen worden dan in 2008, met de Noordzee (+ 30 procent) als uit-

N.V. HOSTYN

De zaak langs de Belgische kust waar de visserij terecht kan voor alle sanitaire en verwarmingsproblemen

Voor een vlugge bediening!

Fortstraat 27, Oostende -

Tel.: 059 33 99 37 - 0475 32 16 20 - Fax: 059 33 99 38

www.hostyn.be — contact@hostyn.be

schieder. Enkel in de Ierse Zee (-25 procent) wordt de maximaal toegestane vangst verminderd.

* Voor de start van de Raad werd door de Redercentrale gevreesd dat de recente herziening van het kabeljauwherstelplan tot een gevoelige vermindering kon leiden van het aantal dagen dat een schip op zee mag doorbrengen. Met een uiteindelijke daling van 5 à 10 procent, blijven de gevolgen beperkt. Er is wel afgesproken dat het aantal zeedagen tussentijds kan worden verhoogd als blijkt dat vissers niet genoeg dagen hebben om het quotum op te vissen.

Aanvoer en besomming januari-november

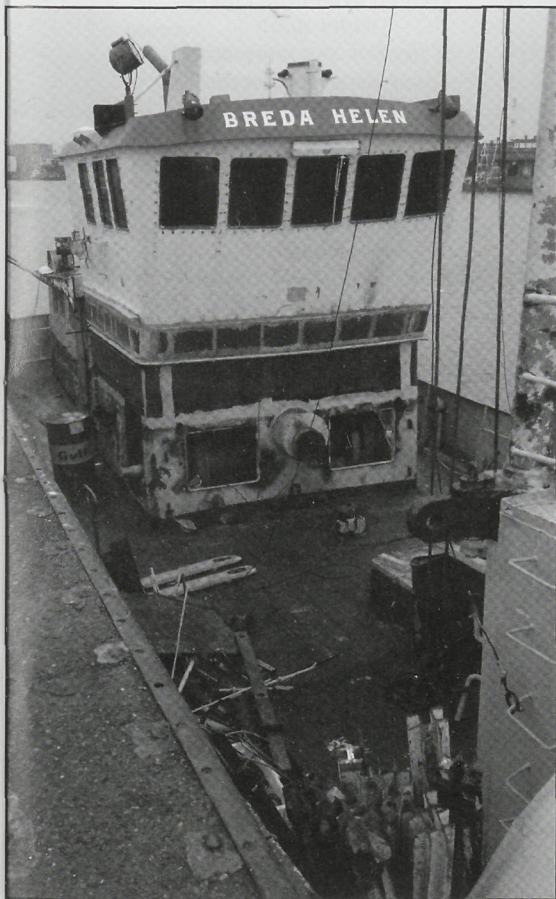
De twee belangrijkste aanvoerhavens kregen de voorbije elf maanden minder vis op de veiling. Op enkele uitzonderingen na was er in 2008 iedere maanden minder aanvoergewicht dan in 2007. De besomming (omzet) van de eigen aanvoer lag eveneens iedere maand lager dan het jaar voordien. Enkel Nieuwpoort kan met positieve cijfers uitpakken. Dit alles voor wat betreft aanvoer en besomming van onder Belgische vlag aangevoerde visserijproducten in onze vismijnen. De werkelijke omzetcijfers van de vismijnen liggen hoger dan de cijfers die nu beschikbaar zijn omdat zij moeten vermeerderd worden met de op de markt gezette partijen door derden.

Het kan al eens mislopen bij het trekken van de kor. Dat heeft de bemanning van de Z.596 De Zwerver ondervonden. Door een of ander obstakel was de kracht op het korijzer zo groot dat het plooid. Er zit dan ook niet anders op dan de stalen buis te vervangen.

De gewezen Z.583 Angelina (op de foto naast de Z.183 Christopher) van de failliete Rederij Hertsens is naar zijn nieuwe thuishaven Boma in Congo vertrokken. Het vaartuig zal als Nogole Iliki als bevoorradingschip dienst doen. De bvba S & S Jofra Shipping & Trading kocht de Z 583 Angelina van de failliete rederij Hertsens en verkocht het schip vervolgens door aan de Regie des Voies Maritimes in Congo. Het is ook dezelfde bvba S & S Jofra Shipping & Trading die de ex Z 196 Zeeduivel uit de failliete rederij nv Shannah aangekocht heeft en het vervolgens doorverkocht aan Alaborg.

Links. De vroegere Z.568 Venus draagt nu op de achterspiegel de naam Cleaner. De eurokotter die uit het faillissement van de Rederij Vertrouwen aangekocht werd door de NV Argo uit Bredene (Albert Holtman) ondergaat aan de H. Baelskaai in Oostende een ingrijpende verbouwing. Het vaartuig kreeg het stuurhuis van de vroegere Ierse kotter S.144 Breda Helen die in Gent werd gesloopt.

Dat het verduldig is dat zei men destijds van papier

(behalve in Nederland, daar zei men dat het geduldig is)

DE REDACTIE VAN HVB krijgt nogal wat oud papier toegestuurd. Wie een oud exemplaar van ons blad op zolder vindt, een boekje over de visserij ontdekt of een foto uit de oude doos opgraaft... doet nogal eens de moeite ons dat te bezorgen. Maar wat doen wij dan met dat oud papier? Wel, we maken een rubriek waarin we het kwijt kunnen. Deze keer buigen we ons over een boekje van de oud-leerlingebond van de visserijschool van Heist. We nemen u mee naar 1964.

In het jaarboekje van de Oud-Leerlingenbond Vissersvreugd Heist-aan-Zee van kerstdag 1964 kan men lezen wat er op 7 november 1962 in de bestuursvergadering van 'Vissersvreugd' werd beslist. Men zou een verzoekschrift richten aan het College van Burgemeester en Schepenen, opdat te Heist een Vissersmonument opgericht wordt. Op dat verzoek kwam er snel een gunstig antwoord.

In een vergadering in het stadhuis, gaf Storme, Provinciaal Gedeputeerde, de adressen van de West-Vlaamse beeldhouwers. Uiteindelijk werd André Taeckens aangezocht, die de opdracht aanvaardde. Op zijn beurt nam Taeckens contact op met Henri De Jaeger, kunstschilder te Heist, die enkele schetsen maakte, waaruit het definitieve beeld ontstond: visser met partner en kind. Een betere inhoud kon wel niet gevonden worden.

De onthulling werd oorspronkelijk gepland op 28 juni 1964. Door het vergaan van de Z.416 Vado Piscari, (31.05.64) met het verlies aan mensenlevens van Robert Decuypere, Norbert Desmedt, Hubert Helsmoortel en Rafaël Calus, en ook van de Z.476 Noorderblik, (10.06.64) waarbij Louis Dewaele het leven liet, werd de onthulling uitgesteld tot 15 augustus. Vissersvreugd nodigde zijn leden uit tot de plechtigheid. Ontroerend groot was hun opkomst. Pastoor Ampe, voorzitter van het inrichtend comité van

de Vrije Visserijschool, wijdde het monument in, in aanwezigheid van Minister Van Elsdande, de Gouverneur van de Provincie en vele andere personaliteiten. Het gelegenheidsgedicht dat hier volgt, is van de hand van de secretaris van Vissersvreugd, Gust Vermeille, die ook leraar is in de Vrije Visserijschool van Heist.

AAN ONZE VISSERS.

Gegroet hij die het hoort,
het woord dat de visser wil eren,
die vaart uit het land en uit zijn kindertijd,
tot waar geen bloem meer is te ontwa-
ren,
noch vorm van een vertrouwde huis.
Gegroet hij die hoort,
het woord dat de visser wil eren,
die na het afscheid de weg van het
water volgt,
tot waar de vissen in scholen leven,
tot waar de visser het brood uit het

water haalt.

Lof zij de visser die water en wind,
arbeid, vermoeienis en koude
bemint

en alle die er aan ten onder gaan.
Gegroet zij zijn moeder, zijn vrouw
en zijn kind,

waarvoor de zeemeeuw zingt,
voor wie het horen kan als hij zeilt
in de wind.

Gegroet hij die het hoort,
het woord dat de visser wil eren
en hier nu naast zijn bloedverwan-
ten en zijn vrienden staat
en denkt aan hen die enkel naam,
herinneringen en smartelijk verlies
meer zijn.

Lof zij de visser die water en wind,
arbeid, vermoeienis en koude
bemint

en allen die er aan ten onder gaan.
Gegroet hij die het hoort,

het woord dat de visser wil eren
en die in hart en geest en in het
diepste van zichzelf ervaart
het horen van de laatste kreet.

Gegroet hij die het hoort,
het woord dat de visser wil
eren en even in het diepe
water daalt

en ziet hoe een klare straal
naar de vermisten aait
en hoort hoe in het licht hun
stap,

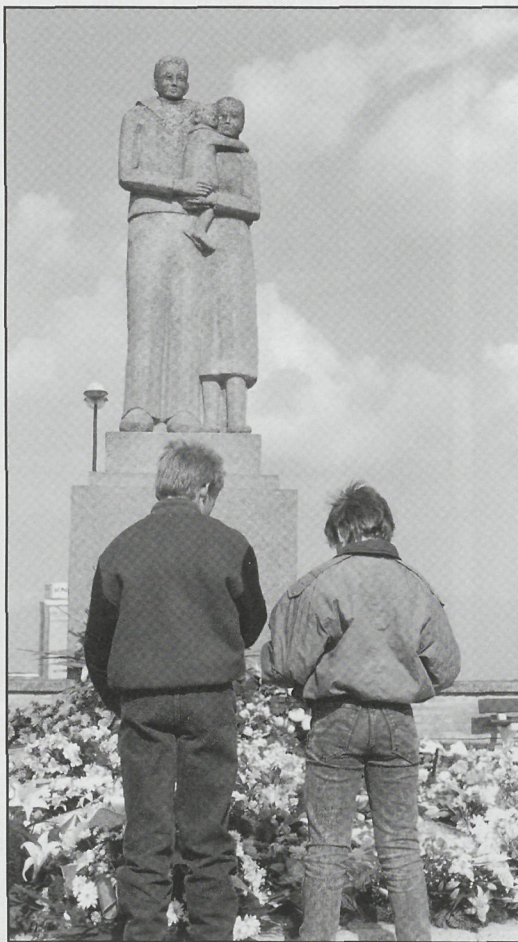
veilig en gestadig naar de
laatste haven gaat.

Lof zij de visser die water en
wind,
arbeid, vermoeienis en koude
bemint

en hieraan ten onder gaat.

Hoor hoe zijn stap veilig en
gestadig naar de laatste haven
gaat.

Het monument op de zeedijk
in Heist herinnert aan de
scheepsrampen die de visserij-
bevolking heeft geteisterd en
die bevolking is altijd aanwe-
zig wanneer in het carnaval-
verlof vissers herdacht worden
die in het uitoefenen van hun
beroep gestorven zijn ver, van
huis, hun geliefden en familie.
(dh)

De Belgische visserijvloot (49)

In januari 2005 zijn we gestart met de rubriek 'De Belgische visserijvloot' waarbij we maandelijks drie foto's en een beknopte historiek van de vaartuigen publiceren. Met 111 steekkaarten van vissersvaartuigen hadden we zowat de hele varende vloot gehad. Door de goede respons op deze rubriek gingen we er nadien mee door. Sinds februari 2008 gaan we stapvoets terug in de tijd en brengen we de vaartuigen die sinds 2000 uit de vloot verdwenen zijn. Deze aanpak die gepaard gaat met het nodige opzoekwerk levert ruim voldoende vaartuigen op om in de volgende nummers van de 75ste jaargang van HVB telkens een bladzijde te stofferen. Voor de juiste gegevens baseren we ons op de oudere Officiële Lijst der Belgische Vissersvaartuigen. Ook andere bronnen en archieven worden geraadpleegd om de juiste gegevens over de vaartuigen en de opeenvolgende eigenaars te vinden. (Guido Walters, Louis Vande Castele)

N.12 Arthur

(ex-VLL12, ex-BR.12, ex Z.12 Sandra)

Lengte: 20,80 m

Breedte: 5,53 m

Tonnage: 55 bt

Bouwjaar: 1966

Werk: Gebroeders De Klerk, Kruispolder

Motor: Deutz (1983)

Vermogen: 285pk

Uitrusting: boomkor

Eigenaars:

VLL 12 Henriette Patricia M

W.F.H. de Meyer, Vlissingen (1966)

BR 12 Henriette Patricia M

W.F.H. de Meyer, Breskens (1966)

Z.12 Sabrina

Jozef Welvaert, Zeebrugge (1972)

PVBA Sabrina (1985)

BVBA Sabrina (1987)

Dobbels Eric (1988)

N.12 Arthur

Vanhoutte Ronny, Nieuwpoort (1995)

Gezonken op 11 september 1997

Casco verkocht aan:

BVBA Vaya con Dios, Zeebrugge (1998)

Vanhoutte Ronny, zonder vislicentie (1998)

N.52 Sea Hunter

(ex N.52 De Kottens II)

Lengte: 23,90 m

Breedte: 6,30 m

Tonnage: 93 bt

Bouwjaar: 1984

Werk: West-Vlaamse scheepswerven,

Oostkamp

en De Graeve; Zeebrugge

Motor: Mitsubishi (1989)

Vermogen: 300 pk

Uitrusting: boomkor

Eigenaars:

N.52 De Kottens II

Calcoen Roger en Hennebert Yvan (1984)

N.52 Sea Hunter

PVBA Jami, Oostende (1989)

BVBA Jami, Oostende (1993)

Gezonken op 8 oktober 1998

O.431 Judith

(ex Z.431 Judith)

Lengte: 28,00 m

Breedte: 6,40 m

Tonnage: 112 BT

Bouwjaar: 1963

Werk: Seghers, Oostende

Motor: Industrie (1963)

Vermogen: 510 pk

Uitrusting: boomkor

Eigenaars:

Z.431 Judith

Henri Cattoor-Waeghe (1963)

Wwe Cattoor, Judith Waeghe en kinderen Rosa,

Maria en André (1978)

Rosa, Maria en André Cattoor, Zeebrugge, (1979)

Rosa en Maria Cattoor, Zeebrugge (1979)

J.P. Vantorre-Brouckaert, Knokke-Heist (1982)

NV Mattaya (1988)

O.431 Judith

BVBA Alfrijhofra, Oostende (1988)

BVBA Caroline, Oostende (1993)

Verkocht in Nederland (1996)

Waarom zeepaard geen verkleinwoord heeft

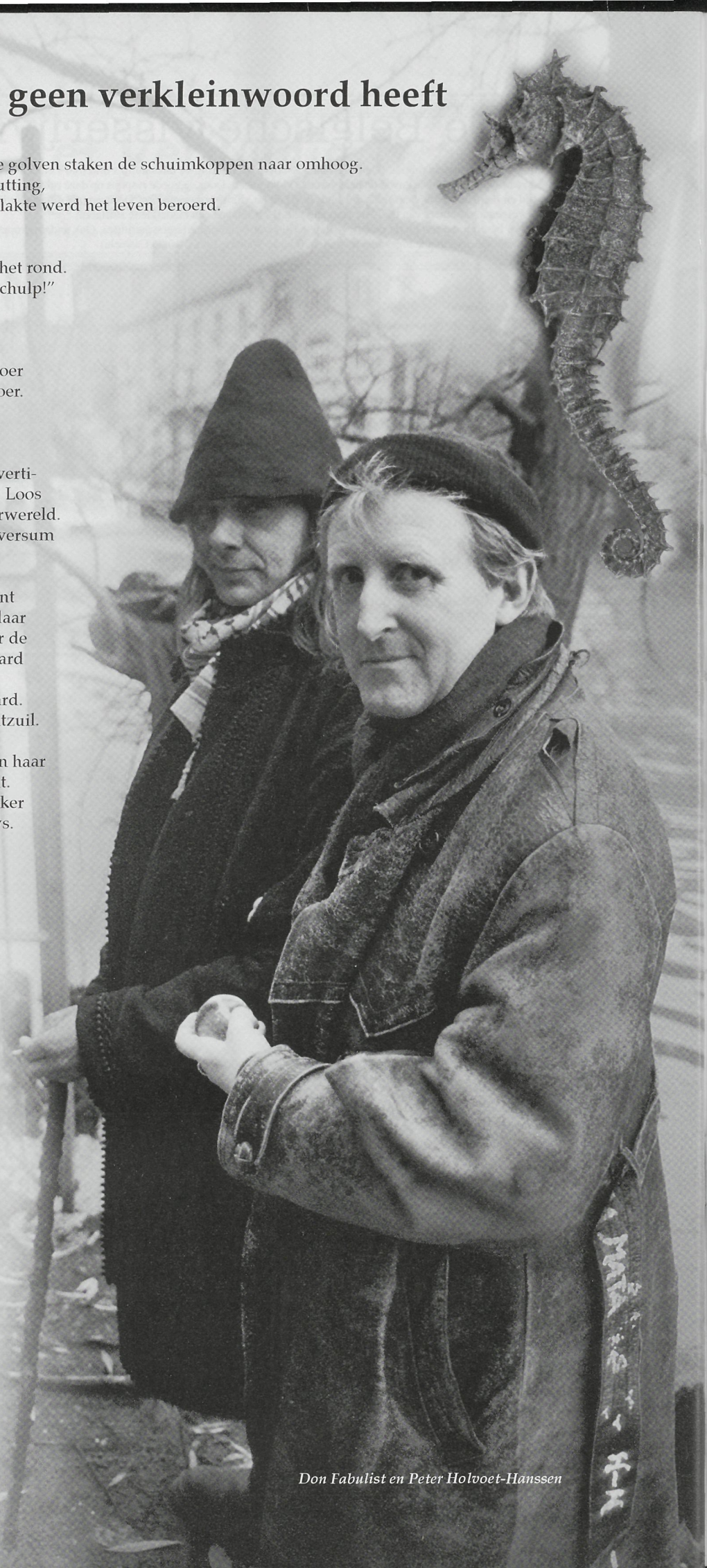
Wolken trokken aan de hemel samen. De golven staken de schuimkoppen naar omhoog.
Wat buiten het water leefde zocht beschutting,
maar ook onder de dansende zeeoppervlakte werd het leven beroerd.

In de zee zat aan de grond een oester.
Rond haar schoven er schelpschilfers in het rond.
"Gij schelpdier, help je, hulp ligt in uw schulp!"
bruiste de zee die zich in kolken wond.
Het weke diertje sloot de stulp op slot
en het vergat dat elders wat bestond.
Daarbuiten scheerden scherven op de vloer
maar binnen blonk een hal van paarlemoer.
De oester bleef voor lange tijd gesloten
en een parel werd uit haar gegoten.

Op een dag hing een roerloos zeepaard verticaal in het zilte water. Het keek rondom. Loos speurde het naar leven in de wijde waterwereld. De uitgestrektheid van het waterige universum overweldigde het zeepaard.
Het zeepaard kantelde het lijfje.
Op de bodem zocht het naar een lichtpunt in de leegte. Schommelend gruis sloop daar beneden traag voorbij. De aandacht voor de waggelende zandwolkjes trok het zeepaard horizontaal.
Plots stakte de beweging van het zeepaard.
Het bleef staren naar een oprijzende lichtzuil.
De oester had de schelpen opengeklapt.
Ze toonde de parelende rijkdom die ze in haar geslotenheid tot grootsheid had gebracht.
Het zeepaard hield de blik op de lichtkoker gericht. Sierlijk danste daarin wat nieuws.

In de stroming walste zeegras;
golvend ging het heen en weer.
Het zeepaard zag voor zich een droom
en zakte statig verend neer.
De zeepaardstaart vatte het wier;
de krulstaart loste het niet meer.
Het zeewier werd paard van de zee;
op tocht nam het een koning mee.

Het zeepaard en het wier werden
door het stromen van de zeeën
voortgestuwd.
Na omzwervingen hielden ze op
een rimpelloze dag halt boven
een bont koraalrif.
Een anemoon stak juist de tentakels
naar omhoog. Ze bemerkte in het
doorbrekende zonnelicht een fiere
koning op een paard van wier.
De geschubde koningsmantel
glom als goud. De koningskijkers
glinsterden als edelstenen.
Het groene paard trappelde in
een golving, gelijk het klaarstond
om verder te draven. De anemoon
rekte zich. Dichter bij de praal
wou ze de vele armen laten waaieren.
Het anemoontje prevelde:
"O koning, blijf toch aan mijn zij!"
De beweging van het water nam
haar geprevel mee. Wat verderop

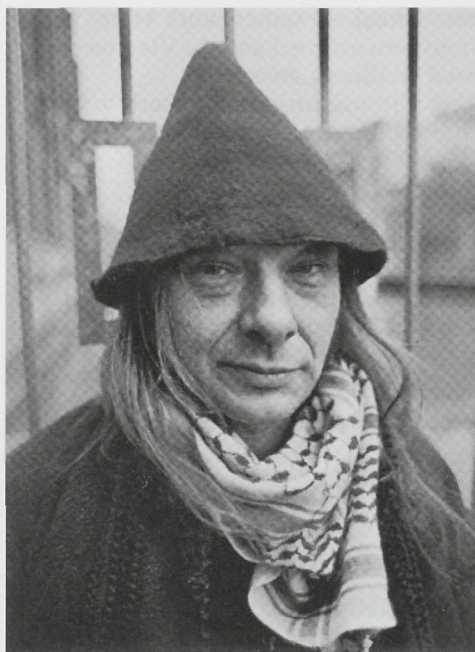

ving een zee-egel op een steen haar bedde op.
De opgewonden zee-egel vertelde aan
de luierende zeester dat de vorst van
de zee hen bezocht. De zeester verhaalde
het aan de zeenaald.
De zeenaald priemde naar de zonnevis.
De zonnevis straalde bij het horen van
het bericht over de zeevader.
Hij bazuinde de tijding het rif rond.
In een ommezien was het voor de koraaldieren
zonneklaar dat de bestuurder der zee het rijk
der koralen met een bezoek vereerde.
Allen schoolden onder het zeepaard samen.
Verheven toefde de heerser.
Geen koning van één zee moest hij zijn,
maar keizer van de wereldzeën.

Slechts een minuscuul moment proefden
de verzamelde koraalbewoners het glorieuze
dat in de hoogte in een vallende zonnestraal
schitterde.

De zee was wreed. Het zeepaard zwikte
achterwaarts. De zeegrasspriet krulde.
Een zeestroomstoot rukte het tweetal weg.
De koraalschepsels zagen de keizer in
snelvaart het eind inschieten. Ze bleven
hem een poosje nastaren, alsof de keizer
nog in de leegte troonde.
De zee begon driftiger te woelen.
Duisternis bestreek het water. Ieder zeedier
zocht een schuilplaats in de rotsige bodem.
Doch, de keizer liet een machtige schat na.
Hij ging heen om in duistere tijden in een
lichtende herinnering her op te leven.

*Don Fabulist, Ridder der Vagebonden van
Het Kapersnest, is woonvoagebener.
Hij put zijn inspiratie uit het mysterieuze rijk der
eenzaamheid en uit het leven in de oorden die hij
doorkruist. Al vertellend, in de zwoerverstaal (Bargoens)
zingend en al schrijvend, brengt hij ballades, fabels,
sproken en sprookjes.
Meer info op www.donfabulist.be*

Drinkdicht

Dempen ze ons dok, dik sop? Schuim staat ons op de lippen. Wat?
Laatste kroeg moet plat? Stroop af uw lofts en hier uw rusthuisgat.
Zeemeerminnenborst in blik en straks nog tongen van plastiek.
Opgevangen horizon zit in een chip, is van beton.
Flitsmatroos: een dromendief? Dan zucht Neptunus zonder lief.
Mannetje o Timpe Tee, ze willen suiker in de zee –
komt het einde van de trap: een zeemansgraf gaat langer mee!

Zeepaard moet in het gareel, als meeuwen worden wij verjaagd.
Tijd van eb of tijd van vloed? Weet, alles wordt ooit weggevaagd.
Elementen in hun sas, de Mammon zit in zak en as.
Negorij, hef aan uw lied want boven hoort vanonder niet.
Zeejagers, verenig u. De laatste glazen klinken nu.
Wachtman op het stampend schip, we zitten in de diepste dip –
pekkel stroomt door onze kop, wij geven onze strijd niet op!

(sirene)

*Peter Holvoet-Hanssen is dichter en schreef dit na bezoek aan de Hendrik Baelskaai
samen met Jo Clauwaert en Geert Tavernier. Peter woont in Antwerpen in Het Kapersnest
met jeugdschrijfster Noëlla Elpers. Wil verhuizen naar Oostende.
Troubadour in het dolende verteltheater van Les Astres de
Madame Toutou met de Kongolese verteller-muzikant
Griotshitenge en zijn gabber Don Fabulist.
Surfeens naar www.kapersnest.be*

*Geert Tavernier en Peter Holvoet-Hanssen
foto's: Jo Clauwaert*

Koers zetten naar een museumhaven in Oostende

Op 17 september werd het toekomstplan voor de kustzone van de Oostendse Oosteroever voorgesteld. Hierin wordt watergebonden erfgoed ook niet vergeten. Logisch ook want op de Oosteroever vinden we een historische scheepswerf, een slipway uit 1931 en natuurlijk Lange Nelle (de befaamde blauw-witte Oostendse vuurtoren). En historische schepen als de Nele en de Crangon zijn er kind aan huis. Met steun van diverse

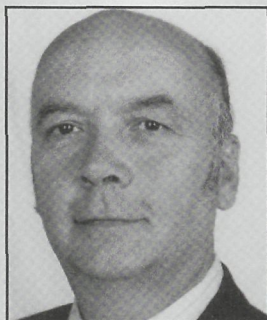
**ZEEVISSERS - VISBEWERKERS -
HAVENARBEIDERS - ZEELIEDEN**

**EN BINNENSCHIPPERS
VOOR AL UW PROBLEMEN**

WENDT U TOT DE

Zeemansbond A.B.V.V.

Ivan Victor
Federaal secretaris
zeeverij
Jules Pourquaetstraat 27
Oostende
Tel.: 059 55 60 85
Fax: 059 70 51 33
E-mail:
Ivan.Victor@btb-abvv.be

R. Vermote:
gewestelijk secretaris
0476 23 40 28
Heiststraat 3
Zeebrugge
Tel.: 050/54 47 15
Fax: 050/54 42 53
E-mail:
renaud.vermote@btb-abvv.be

erfgoedpartners willen de initiatiefnemers koers zetten naar een museumhaven. Waar een werken-de slipway historische vaartuigen droog zet.

Om de neuzen in dezelfde richting te laten wijzen zal op zaterdag 7 februari 2009 – in aanwezigheid van Minister Van Mechelen – een studiedag ingericht worden. Sprekers uit Vlaanderen en Nederland zullen het publiek onderdompelen in het concept "museumhaven" en zullen een schot voor de boeg geven voor een Oostendse invulling. Plaats van afspraak is het auditorium van het Vlaams Instituut voor de Zee (Wandelaarkaai 7 – 8400 Oostende). U kan zich inschrijven door het overmaken van 10 EUR op rekening nummer 068 – 2464188 – 27 en het sturen van een inschrijvingsberichtje naar info@oostendeoosteroever.be.

Indrukwekkend programma

10u – 10u15: verwelcoming door dagvoorzitter, Piet Jaspaert, voorzitter Open Monumentendag en viceminister-president van de Vlaamse Regering Dirk Van Mechelen
10u15: de Vlaamse havens herontdekt (prof. Eric Van Hooydonk); ontsluiting van watergebonden erfgoed (Ghislain Belmans, Sien bvba); watergebonden erfgoed in Vlaanderen (Tom Lenaerts, VIOE); een nieuwe koepel voor watergebonden erfgoed.
11u30: het concept "museumhaven" gedefinieerd – de revival van watergebonden erfgoed in Nederland (Hans Mulder, Vlissingen); een analyse van het concept "museumhaven" (JanPieter Janse, oud vice-voorzitter

Landelijke vereniging tot behoud van het Historisch bedrijfsvaartuig); Baasrode, een Vlaamse ver-taalslag (Anthony Demey, provinciebestuur Oost-Vlaanderen); maritiem erfgoed, verpakt in een groter verhaal (Eddy Stuer, Steenschuit vzw)

12u30: lunch met belegde broodjes
13u30: koers zetten naar een museumhaven in Oostende – het maritieme visitekaartje op de Oostendse Oosteroever (Bart Slabbinck, Buitengoed); het toekomstplan voor de kustzone Oosteroever; de ingrediënten van de Oostendse museumhaven; industrieel en maritiem erfgoed in zicht (Jacques Deschacht, MSO vzw); een toekomst voor varenderfgoed (Freddy Deweer & Broos Colma Monumentenwacht); sociale tewerkstelling als hefboom voor een museumhaven (spreker VDAB)
14u45: de Oostendse museumhaven verankerd in het beleid van Oostende, stad aan zee: land based facilities in zicht (Jan Mees, VLIZ); samen sterk met het Oostendse havenbeleid (Johan Vande Lanotte, havenbestuur); samen sterk met het Oostendse toerismebeleid (Hilde Veulemans, schepen toerisme, stadsbestuur).
15u30: in een breder maritiem succesverhaal – samen sterk voor maritiem erfgoed aan de Vlaamse kust (Willem Lanzweert, Visserijmuseum); samen sterk voor maritiem erfgoed in Vlaanderen (Jef Vrelust, Museum Aan de Stroom)
16u15: wandeling met bezoek aan de toekomstige museumhaven met afsluitende speech
16u45: afsluitende drink in de loodsen van Maritieme Site Oostende vzw

CREVITS

import - export - allerlei kettingen en kettingmaten - ankers - herbruikbare materialen - visserijbenodigdheden - rubber bollen en rubber ringen

Marcus Gerardstraat 12, 8380 Zeebrugge. Tel.: 050/ 54 48 33
Kotterstraat 42, 8380 Zeebrugge. Tel.: 050/ 54 45 85
H. Baelskaai 18, 8400 Oostende. Tel.: 059/ 32 50 13
Telefoneren vanuit Nederland:
09/ 32 50 54 48 33
Fax 050/ 54 79 11

Iets niet in de haak?

Bel ons voor onderhoud en reparatie van alle ABB Turbochargers

U kunt ons 24 uur per dag, 365 dagen per jaar bereiken voor onderhoud, reparatie en verkoop van originele ABB-onderdelen. Daarbij heeft u de keuze uit nieuwe of gereviseerde onderdelen. ABB Turbocharging, uw adres

voor onderhoud en reparatie van alle ABB Turbochargers!

Neem contact met ons op:

Service:	+32 (0)3 - 5443033
Onderdelen:	+32 (0)3 - 5443025
24-uurs dienst:	+32 (0)3 - 5443030
Fax:	+32 (0)3 - 5443020
E-mail:	turbo@be.abb.com

ABB Turbocharging
Luithagen Haven 2 / Unit H, 2030
Antwerpen
www.abb.be

Power and productivity
for a better world™

LIVE MUSIC

Zaterdag 24 Januari om 21h00

PAUL COUTER & BAND

(after the radio 1 sessions)

Vvk 10 euro add 13 euro

Zaterdag 21 Februari om 21h00

MARIE LAURE BERAUD & AD COMINOTTO & BAND

Vvk 13 euro add 16 euro

www.marie-laure-beraud.be

Vrijdag 20 Maart om 21h00

FRIED BOURBON

Produced by Roland Van Campenhout

Vvk 10 euro add 13 euro

www.friedbourbon.com

Zaterdag 4 April om 21h00

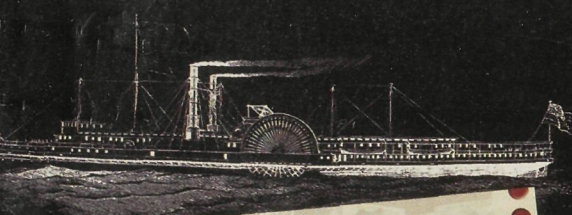
MELNIK

If you never had the chance
to hear Neil Young come to MELNIK

Vvk 8 euro add 11 euro

www.melnikmusic.com

Kaffee
De Kavijaks
Zwankendamme

Lisseweegsesteenweg 50
8380 Zwankendamme
www.kavijakskaffee.be